

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Örigenus Tōn Eis Tas Theias Graphas Exēgētikōn Apanta Ta Ellēnisti Heuriskomena

Cui idem præfixit Origeniana, Tripartitum opus, quo Origenis narratur vita,
doctrina excutitur, scripta recensentur

Origenes

Rothomagi, 1668

X. Recensentur varij gradus per quos ad eam perveniri sensit.

urn:nbn:de:hbz:466:1-25059

A mas Deo Patri Christus subjecerit. Atque hæc fere habet Hieronymus Epist. 59. ad Avit. cap. 3. & ad finem libri hujus tertij *ὅθεν ἀρχὴν* ista Origenem intulisse ait: *Et erit Deus omnia in omnibus, ut universa natura corporea redigatur in eam substantiam qua omnibus melior est, in dignam scilicet, qua nulla est melior quod Rufinus dissimulavit. Dissimulavit & hoc alterum, quod ex eodem Origenis libro adducit ibidem Hieronymus: Nec dubium est quin post quam intervalla temporum rursus materia subsistat, & corpora fiant, & mundi diversitas construatur, propter varias voluntates rationalium creaturarum, que post perfectam beatitudinem usque ad finem omnium rerum paulatim ad inferiora dilapsæ tantam malitiam receperunt, ut in contrarium verterentur, dum nolunt servare principium, & incorruptam beatitudinem possidere. Id quippe pervulgatum Origenis dogma de beatorum animorum peccatis & lapsibus, in alios transiit interpretatione sua Rufinus libr. 3. De princip. cap. 6. Sic enim habet: Veram istam perfectionem ac beatitudinem rationalium creaturarum, vel naturarum, ita demum quidam permanere in eodem statu, quo supra diximus, putant, idest ut Deum omnia habeant, & Deus eis sit omnia, si nullatenus eas societas nature corporali admoveat. Alioquin existimant gloriam summam beatitudinis impediri, si materialis substantie interferatur admixtio. Quinetiam quod aliis adscribentem Adamantium inducit Rufinus, id confutantem ipsum exhibet capite eodem: In quo statu (beatitudinis) etiam permanere semper & immutabiliter Creatoris voluntate est credendum, fidem rei faciente sententia Apostoli dicentis: *Domum habemus non manufactam æternam in cælis.* De fine quoque rerum agit Origenes libr. 1. De princip. cap. 6. omniaque dicit ad unum finem revocanda, quemadmodum ad uno initio profecta sunt, postquam scilicet regnaverit Christus, omnesque inimicos C sibi subjecerit, ipsumque novissimum inimicum mortem destruxerit, & Patri regnum tradiderit, tuncque cœlestia, terrestria & inferna ad unum finem devenitura, per bonitatem Dei, & subjectionem Christi, atque unitatem Spiritus sancti. Addit insuper soli Trinitati bonitatem substantialiter inesse, ceteros inde mutuam & derivatam habere: & tunc esse in beatitudine, cum ac sanctitate, ac sapientia, & de ipsa divinitate participant: quod quicumque negligunt, propriae desidia vitio felicitate hac eos excidere & à Deo pro culpæ modo adhiberi. Nec ab his discrepant quæ ex Origene profert Catena Corderiana in Psalmos, ad Psal. 60. 3. ubi Christus esse dicitur tabernaculum, & mons sanctus, in quo perfecti conquiescunt; deinde subijcit: *πάλιν εἰ καὶ ἕτερον τὸ θεῖον ἔχει τὴν ταύτην οὐκ ἐστὶν ὡς καὶ ἀγαθῶν ἔστι, ἀλλ' ὡς ἐστὶ μὲν ἀπὸν κατὰ τὸν ἑαυτοῦ ἕνα ἑαυτοῦ καὶ ἕνα ἑαυτοῦ ἐν πατρὶ & υἱῷ, καὶ ἄλλοι δὲ τῆς ἑαυτοῦ. D* *ὁ δὲ παρακαλεῖν εἰς τὸ αὐτὸν, ἀλλ' ὁ ὑποκαλεῖν ἐν τῷ οὐνωμένῳ εἶπεν. ὁ ἐν τῷ αὐτῷ τῷ ὅτι καὶ ἡγορησάσθε οὐκ ἐταύθητε. ἐν τῇ τῆς ἡμετέρας τῆς δεξιᾶς οὐκ ἐστὶν. Hoc est: E tabernaculo, quod est Christus, digressi sancti in Trinitate conquiescent, cum regno Christi absoluto, Pater ipse regnum suscepit. Hac doctrina imbutus Theodorus Ascidas Cæsareæ Cappadociæ Episcopus, Origenistarum Iustiniani ætate patronus dixit: *εἰ τοῦτο οἱ δασύλογοι, καὶ οἱ ὑπερτυπεῖς θανατοῦ περιπόσοι, καὶ ἐν τῷ πᾶσι τῆς κατὰ τὸν ἑαυτοῦ, ἐν τῇ δεξιᾶς οὐκ ἐστὶν ὡς καὶ ἀγαθῶν τῶν οὐκ ἐταύθητε. Si nunc Apostoli & Martyres miracula edant, & in tanto sunt honore; in restitutione si æquales Christo non evadant, qualis eorum restitutio futura est? quam vocem in Quinta Synodo damnatam fuisse testatur Evagrius libr. 4. cap. 38. Veramtamen in Præfatione Commentar. in Iohann. à communi Theologorum sententia minime recedit Origenes, in Dei cognitione & contemplatione beatitudinem sitam esse docens, & finem esse τὸ θεωρεῖν πᾶσι, εἰς δὲ καὶ ἀλλὰ τὸ πᾶσι ὅθεν ἐν τῇ ἀρχῇ τῆς δεξιᾶς οὐκ ἐστὶν.***

X. Non statim autem ad supremam beatitudinem, sed pederentem ac per diversos gradus perveniri voluit. Nam animas beatitudinem promeritas, sed terrenarum rerum contage etiamnum laborantes, postquam corpore emissa sunt, per varia deduci loca finxit, in quibus expurgatas, & ab Angelis huic ministerio destinatis eruditatas, & errorum tenebris exolutas, splendidiorem ac celsiorem regionem conscendere; ibique novis instructas doctrinis, aliisque usas magistris in sublimius ferri, donec ad summum, quem diximus, felicitatis apicem evaserint; ac primum in certo quodam terræ loco terrenas fæces, & ignorantiam deponi, atque hunc esse Paradisum; inde in aère, & in diversis postmodum cœli locis novam capessere disciplinam, & perfecta demum beatitate frui; in singulis autem mansionibus eo diuturniorem agere moram animas, quo pluribus, dum corpori adjunctæ essent, sese noxis contaminarunt, pluribusque inquinamentis expurgandæ sunt. Frequentes extant doctrinæ hujus notæ; nos præcipuas excerpemus. Homilia 26. in Num. digressum animæ à corpore, Israëlitarum exitu de Ægypto exprimi tradit, cum relictis mundi hujus tenebris, & corporis cæcitate, in alium orbem transit anima, qui vel sinus Abrahamæ, ut in Lazari historia; vel Paradisus, ut in illa Latronis, nuncupatur; vel etiam, inquit, si qua novit Deus esse alia loca, vel alias mansiones, per que transiens animus Deo credens, & perveniens usque ad flumen illud, quod laticat civitatem Dei, intra ipsam sortem promissæ Patribus hereditatis accipiat; & aliquanto post: *Isiis ergo terra hereditatem, posteaquam de mundi huius Ægypto exierit, Deo credens anima consequitur: & alibi quidem ij qui sub Lege vixerunt; alibi autem qui per*

Iesu Christi fidem & gratiam dispensati sunt. Homilia deinde sequenti repetit hæc eadem, & A
 diversis mansionibus Israëlitarum in deserto, animæ mansiones notari scribit; ut & illo
 Christi Iohann. 14. 2. In domo Patris mei mansiones multe sunt; ac variis præterea Prophe-
 tarum testimoniis, quæ subinde enumerat: per hæc ergo loca peregrinantem animam ad
 quietis locum cum gemitu & dolore anhelare; hebescere etiam, & caligare, quoad itine-
 ris sui metam assecuta sit: Per singulas quasque, inquit, digrediens mansiones, illas scilicet multas,
 quæ dicuntur esse apud Patrem, illuminatur amplius ex una ad aliam veniens, majora semper illumina-
 tionis augmenta conquirat, usquequo assueti sit ipsius veri luminis, quod illuminat omnem hominem, in-
 tuitum pati, & miræ majestatis ferre fulgorem. Inculcat idem in sequentibus: Post resurrectionem
 ascensura ad cælos (anima) non subito, nec importane ad summa conscendit, sed per multas deducitur
 mansiones, in quibus illuminata per singulas, & augmento semper splendoris accepto, in unaquaque B
 mansione illustrata sapientiæ lamine usque ad ipsam perveniat luminum Patrem. Post hæc mansio-
 num illarum deserti nomina mansionibus accommodat, quas anima in cælum abitura pe-
 ragrat, ostenditque hæc etiam tum Damonum insidiis & tentationis esse obnoxiam, la-
 boreque sustinere, at non invitam, nec tantum iis defatigari, quantum spe sublevatur;
 sed & refrigeriis animam foviri, paulatimque ad cœlestium cognitionem assurgere, iam-
 que plenam in corpus exercere potestatem, & tum curriculi metam stringere, cum perve-
 nit ad flumen Dei, & sapientiæ fluentis, undisque divinæ scientiæ irrigatur. Ex quibus sa-
 tis apparet sententiæ huic Origenis vim afferre Sixtum Senensem libr. 5. Biblioth. Annot.
 128. cum ait mansiones illas, non ad diversa ascensionum tempora, sed ad diversos pra-
 miorum gradus esse referendas. Denique Hom. 28. in Num. aliquem nobis à Deo locum C
 preparari comminiscitur, tibi ad certum tempus habitemus, si quæ peccata imprudentes
 admisimus; quemadmodum certas refugij urbes iis assignavit Moyses, qui homicidium
 casu & inconsulto commisissent; & unumquemque in hac illius cœli parte à Christo pro-
 meritum constitui. Addit Homil. 25. in Iosue filios Abraham locatum iri in cœlo secun-
 dum ordinem stellarum & partium cœli; datumque iri aliis sortem ad Orientem, aliis ad
 Occidentem, ad Austrum aliis, aliis autem qui Deo magis noti sunt ad Aquilonem. Facit
 ad rem illud ex Homil. 1. in Psalm. 38. Alium facit diem solis iste cursus nostri huius cœli sparsis
 terminatus; alium habet diem ille qui ad secundi cœli pervenire meretur ascensum. Multo enim clario-
 rem diem ducit ille qui usque ad tertium cælum vel rapi, vel pervenire poterit, ubi non solum ineffabile
 lumen inveniet, verum etiam verba quæ homini loqui non liceat, audiet. Novi & alius dies, quorum D
 numerum fortassis Propheta merito requirit. Clarissimum vero istud quod legitur Tractat. 30.
 in Matth. Unumquodque cælum suæ institutionis & initia habet, & perfectiones, idest terminos.
 Ut puta post conversationem summam quæ fuit super terram, suscipi iterum hominem conversatio
 unius cœli, & perfectio quæ in eo est. Iterum suscipit eum secunda conversatio secundi cœli, & per-
 fectio quæ in eo est. Iterum suscipit eum tertia conversatio tertiæ cœli, & perfectio quæ in eo est.
 Et sic intellige mihi multorum cælorum multarum conversationum initia esse & terminos, idest per-
 fectiones, à quibus initijs & terminis diversorum cælorum congregat Deus suos electos. Idem libro 1.
 De princip. cap. 6. docet ad unum finem reditura omnia, quemadmodum eadem initia
 habuerunt, tum scilicet cum imperium tenuerit Christus, & profligatis inimicis, sibi que
 subiectis, ac ipsa etiam morte, regnum Patri tradiderit. Ostendi deinde suis ordinibus de-
 lapsas quasdam rationales naturas, aliis fuisse ad regendum traditas quæ locum suum te-
 nuissent, earumque salubribus disciplinis reformatas amissam beatitudinem recuperare
 posse: Ex quibus, inquit, existimo, prout ego sentire possum hanc ordinem humani generis institutum,
 qui utique in futuro sæculo, vel supervenientibus sæculis, cum cælum novum & terra nova secundum
 omnes iam cœperit, restituatur in illam unitatem, quam promissit Dominus Iesus. Quasdam præterea
 in tantam ait devenisse nequitiam, ut Virtutum cœlestium eruditionem penitus respuant,
 iisque repugnent; atque illas ab Apostolis Virtutes contrarias appellari, unde mortalium
 vitæ certamina & agones existunt. Tum docet in præsentem & in futuro sæculo singulas di-
 versis castigatas supplicis, Angelicis disciplinis emendari, donec ad perfectam & æterna
 perveniant; quem locum non semel supra adduximus. Tandem in eo desinit, non interit-
 turam quidem in fine rerum corporalem naturam, sed mutatum iri aetheris in modum, &
 cœlestem quamdam subtilitatem ac splendorem adepturam. Multis etiam argumentum
 istud explanat libr. 2. de op. cap. 3. sibi que querendum proponit, utrum post hunc
 mundum curatio aliqua & emendatio futura sit, asperior quidem in eos qui Verbo Dei
 morem non gesserunt, erga ceteros vero mollior & lenior, qui iam in studio veritatis,
 dum viverent, subacti, divinæ sapientiæ capaciores effecti sunt: utrum etiam finis om-
 nium hanc vitam sit exceptura, alius vero mundus futurus sit ad eos corrigendos, qui id
 meriti sunt. Hanc deinde excutit opinionem quæ corpoream naturam in fine rerum peni-
 tus in nihilum redigendam asseverat; quam edisserens ait: Hæc materia corporis quæ nunc cor-
 ruptibilis est, induet incorruptionem, cum perfecta anima, & dogmatibus incorruptionis instructa uti ea
 cœperit; docetque animam corporis indumentum futuram, quæ ipsa Christo inducitur, unde

A incorrupta evadet. Postmodum addit: *incorruptio autem & immortalitas quid aliud erit nisi sapientia, & Verbum, & Iustitia Dei, quae formant animam, & induunt, & exornant?* Eam autem sententiam, quae futurum statuit, ut incorporea vita agenda sit, cum Christo subiecta omnia fuerint; vel alteram hanc quae corpoream substantiam purissimis spiritibus pro meritis sociandam, & in aethereum statum transmutandam decernit; aut tertiam denique, quae desitutum mundi huius habitum definit, & supra sphaeram *mundi* in tuto collocandam piorum stationem, tum qui castigationibus delicta expiarunt, tum qui virtutibus eo pervenire meruerunt, proponit unicuique, ut quae animo suo collibuerit magis, eam pro arbitrio amplectatur. Capite 12. libri eiusdem putare se pronuntiat migrantes ex hac vita animas in locum aliquem in terra positum secedere, quem Paradisum Scriptura appellat,

B ibique sic tanquam in schola, rerum quas in terris viderant, ac futurorum etiam causas condiscere. Quo mundior autem, & exercitior aliqua fuerit, eo magis proficientem, citius in aërem conscensuram, hinc ad sphaeras caelestes, in quibus novis eruditionis accessionibus locupletabitur. Eadem habentur libr. 3. *de apoc.*, cap. 6. docetque per immensa annorum curricula animas suis in locis emendari, praecurrentibus aliis, & citato cursu ad summa enitentibus, subsequenter proxime aliis; nonnullis tardius; & sic per diversos ordines proficere, ac Deo reconciliari, donec destruat postremus inimicus, mors scilicet; ac restitutus tandem in hunc statum animis, naturam corpoream ad gloriam perductum iri; omniaque unum futura, cum Deus fuerit omnia in omnibus. Sub finem capituli eiusdem id ipsum inculcat, additque in alia terra sanctos esse Angelicis institutionibus informandos. At Homilia 11. in Num. ad superiora adjicit Angelos iis regendis in futuro saeculo fore praefectos, quos labore suo ac ministerio à diversis Gentibus congregatos ad Christi notitiam adduxerint; adeo ut Christus non tam Rex futurus sit, quam *rex regum, & Dominus dominantium*; & nonnullos ab Angelis Christo offerri, aliquos vero Archangelis duntaxat. Denique sic concludit: *Sicut ex initio saeculi huius, cum dispergeret Deus filios Adam, statuit fines Gentium secundum numerum Angelorum Dei, & unaqueque gens sub illo Angelo facta est; una autem fuit & electa gens Israel, quae portio Domini fuit, & funiculus hereditatis eius; ita credo & in fine huius mundi, atque in initio saeculi alterius, futurum ut iterum dividat Excelsus filios Adam, & qui non poterint ita mundi esse corde, ut ipsum videant Dominum, & esse portio Domini, videant sanctos Angelos, & sint secundum numerum Angelorum Dei. Sed beatus est qui dignus fuerit in illa vita esse portio Domini, & populus ejus Jacob, ac funiculus hereditatis suae Israel.* Germanum horum est quod legitur Hom. 21. in Num. ubi aliud beatitudinis genus iis assignat, qui divina ministeria in vivis obierint; aliud iis qui virtutem segnius excoluerint: illos quippe scribit supergredi summa caeli fastigia, & ibi semper in Domino, semper in Verbo ejus ac Sapientia versantes summis delictis frui; hos vero terrae alicujus sublimioris & potentioris, terrae nempe viventium hereditatem capturos. Scribit praeterea Homil. 3. in Luc. in futura vita non omnes statim atque corpore exierint, Deum, Angelosque visuros, sed eos tantum qui munditiae cordis dignos se Dei aspectu praebuerint; quamvis autem in eodem loco futuri sint & qui puro corde erunt, & qui sordibus foedati, disparem tamen utrorumque futuram sortem, & illos Dei intuitu fruendos, quo hi carebunt. Homilia 17. sequente asseverat ab Ecclesia caelesti dejectum iri digamos, quemadmodum in terra ab Ecclesiasticis dignitatibus arcentur: *Non quo, inquit, in aeternum misantur incendium, sed quo partem non habeant in regno Dei.* & deinde eos ait esse de secundo gradu, & de his qui invocant nomen Domini, & qui salvantur quidem in nomine Iesu Christi, nequaquam tamen coronantur ab eo.

Ad postremum quoniam ad summam perfectionem res creatae nondum adductae sunt, idcirco nondum beatos plenam recepisse letitiam, nec summo gaudio frui affirmavit, ne ipsos quidem Prophetas, vel Apostolos; imo ne ipsum quidem Christum. Verba ipsius haec sunt Homil. 7. in Levitic. *Nondum enim receperunt letitiam suam, ne Apostoli quidem, sed & ipsi expectant ut & ego letitia eorum particeps sim.* Neque enim decedentes hinc Sancti cum inno integra meritorum suorum premia consequuntur, sed expectant etiam nos, licet morantes, licet desideres. Non enim est illis perfecta letitia, donec pro erroribus nostris dolent, & lugent nostra peccata. Cui probando utitur hoc Apostoli Ebr. 11. 39, 40. *Hi omnes testimonio fidei probati, non acceperunt repromissionem: Deo pro nobis melius aliquid providente, ut non sine nobis consummarentur.* Addit postmodum Sanctos perfectam nobiscum in die iudicii una beatitudinem capturos, propterea quod totum simul corpus suscitandum sit, homines nimirum universi: quod corpus cum multis constet membris, singulis videlicet hominibus, futurum scilicet truncum corpus & imperfectum, si qua sui parte careat, nec perfecta proinde ac plena fruiturum letitia, quoad integritatem suam receperit. Et postea: *Quod si tibi, qui membrum es, non videtur esse perfecta letitia, si desit aliud membrum: quanto magis Dominus & Salvator noster, qui caput & auctor est totius corporis, non sibi perfectam dicit esse letitiam, donec aliquid ex membris deesse corpori suo vides? Labo-*

Gen in Col. 1. cap. 6.

luta beatitudinis consummatione, quam nondum sancti in corporibus receperunt, potest explicari. Quid A
juvat autem recufanti opem ferre, cum hac neuitquam de causa, quam commemorat Ge-
nebrardus, sanctos existimet nondum perfecta frui letitia: Non enim est illis, ait ipse, perfecta
letitia, donec pro erroribus nostris dolent & lugent nostra peccata.

Cum ait autem Origenes Tom. II. in Matth. pag. 207. animas, postquam pro for-
dium & inquinamenti ratione, plus minusve fuerint expurgatae, tandem unum solare
lumen futuras, & inferioribus lucem suam prabituras: id sibi vult, supremum il-
las felicitatis apicem consecuturas, supra quem assurgere non licet: quem locum qua-
cunque tenuerint, aequali luce fulgere, & pari beatitatis mensura frui necesse est. Verum
aliquibus ex hoc numero semper recidentibus ad pristina vitia, & è summo illo gradu la-
bentibus, obtusiori luce, & priore hac multum inferiori splendebunt. Similiter intelli-
gendus est, cum ait futurum aliquando Deum omnia in omnibus, cumque supremum il-
lum finem ad quem omnia pervenient, rerumque universarum *ἀποκατάστασις* commemorat. B
At cum Tomo 15. in Matth. p. 406. scribit in remunerandis hominibus, voluntatis dū-
taxat ipsorum ac studij rationem habere Deum, non temporis quod exercendis virtutibus
impenderunt, ac idcirco aequalibus praemiis donandos quicumque pro virili laborarunt;
id ita ex superioribus explicandum est, eandem iis tribuendam esse mercedem, salutem
nimirum: ac non eandem adhiberi purgationem, si diu illi in virtute, parum isti defuda-
runt, similibus licet in Deum studij elati vitam clauserint: sed diversis utrosque discipli-
nis, & emendationibus reparari, antequam in supremo beatitatis culmine collocentur.
Itaque subjicit Origenes p. 407. *ἵνα πᾶσαι ψυχὴ κατὰ τὴν ἀξίαν αὐτῆς ἴσῃ τὸ κατὰ τὴν ἀξίαν αὐτῆς ἐν ἰσ-* C
*πραυδίᾳ εἶναι ἀποκατάστασις τῆς ἀποκατάστασις ἐστὶν ἀποκατάστασις, ἢ μὲν κατὰ τὴν ἀποκατάστασιν αὐτῆς ἐν τῇ
ὄν ἡμῶν εἶναι εἶναι ἀποκατάστασις τῆς ἀποκατάστασις ἐν τῇ ἰσότητι, ἀλλὰ τὸ ἕκαστος ἀποκατάστασις τῆς ἀποκατάστασις
κατὰ τὴν ἀξίαν αὐτῆς.* Plurimum ergo haec inter Origenis deliria, ac Ioviniani haesim interest, qui virtu-
tes ac peccata esse aequalia, ac aequalem proinde mercedem & poenam fore arbitrabatur,

Aug. Epist. 19. ad Hieronym. Stoicos secutus qui de paritate peccatorum, ut ait Augustinus, *sepi ausi sunt disputare contra om-
nem sensum generis humani.*

XI. Emenfis illis ac peragratis spatiis, quae animas purgandi causa decurrere finxit
Origenes, quo eas subsistere loco ac conquietere ratus sit, videndum est. Novum qui-
dem caelum, ac terram novam felicitati & quieti post hanc vitam deputat, propter illud
Isaia 65. 17. *Ecce enim ego creo caelos novos, & terram novam; & non erunt in memoria priora, &* D
non ascendent super eos. quod representatur 2. Petr. 3. 13. & Apocal. 21. 1. Propter illud au-
tem Pauli 1. Cor. 7. 31. *Præteriti enim figura huius mundi, & istud Davidis Psalm. 101. 27. Caeli
peribunt, in autem permanentes, & omnes sicut vestimentum veterascent; & hoc fortasse Isaia 51. 6.
Caeli sicut fumus liquefcent, & terra sicut vestimentum atteretur, eatenus novum caelum & novam
terram creatum iri docet, quatenus in fine rerum destruetur iste mundus, & in novam
terram, ac novum caelum reparabitur: Innovatio, inquit, *caeli & terra, & transmutatio huius
mundi, & immutatio colorum huius sine dubio preparabitur, qui per illam viam, quam supra ostendimus,
iter agentes ad illam finem beatitudinis tendunt, cui etiam ipsi inimici subjiciendi dicuntur; in quo fine
omnia, & in omnibus dicitur esse Deus.* Itaque Hieronymus Epist. 59. ad Avit. cap. 1. censuisse
Origenem queritur, futurum ut ex animis quibusdam *hominum constet genus in uno aliquo ex* E
*mundis, quando juxta Esaiam caelum & terra nova fient.**

Supra hoc etiam conspicabile caelum, terram novam ac caelum novum quandoque
collocat; & summi illius ac novi caeli ratione Firmamentum esse Inferos ait, quemadmo-
dum ratione Firmamenti Terra haec nostra, quam proprie Aridam appellandam censet,
Inferi sunt; Inferorum vero ratione caelum ipsa est; & quemadmodum discedentes ex
his terrenis sedibus animae pro suis meritis diversa apud Inferos obtinent loca, ita quae in
summo loco moriuntur, ablegari in Firmamentum, vel in terram, & varia ibi loca nancisci:
ac rursum quemadmodum migrantes ex Inferis animae, & ob recte gesta in terram re-
meantes, nasci dicuntur; ita varios animarum ortus in Firmamento, & supremo item
caelo contingere. Verba ipsa Origenis, quibus haec continetur doctrina, adducit Hiero-
nymus capite 2, & 4. Epist. 59. ad Avit. è libro 4. *ἀπὸ ἀρχῆς.* Huius certe libri capite 21, F
tradit Origenes Hierosolymam, sed & reliquas etiam terrae regiones, alias sibi cognomi-
nes in caelis habere, ibique Aegyptum, Babyloniam, Tyrum, & Sidonem reperiri; multa-
que de locis illis vaticinatos esse Prophetas, quae si quis ad terrena loca referat, valde eum
hallucinari. Plurima ibi in Sacris Voluminibus memorata recenset, quae allegorice inter-
pretanda, & ad ecclesiam detorquenda arbitrat. Homilia 28. in Num. Iudaeam in caelo
suis distinctam montibus, suis civitatibus & vicis, suis etiam tribubus statuit: in eaque se-
dem positurum populum Dei, & verum Israël, Iesu duce, cuius imaginem gessit Iesus
alter filius Nave; unumquemque autem in hanc illamve tribum iri ablegatum pro meritis
ac virtutibus; neque solum pro meritis eorum qui dispensantur, sed & pro novissimi Adam, in quo om-